

Verslag op hoofdpunten bewonersbijeenkomst Veelerveen op 5 oktober 2021.

Totaal aantal aanwezigen ca. veertig personen waaronder zes raadsleden (PvdA, CDA, GroenLinks, Gemeentebelangen) en een fractiemedewerker (Ecologisch Alternatief), wethouder van der Goot, gemeenteambtenaar Michel Zuidgeest, twee medewerkers van GREK (Groninger Energiekoepel) en vijf leden van de werkgroep Duurzaam Veelerveen.

Naar aanleiding van een vraag over het project Proeftuin Aardgasvrije wijken werd door Michel Zuidgeest geantwoord dat de aanvraag voor het aardgasvrij maken van wijken bedoeld is als leerproces voor andere gemeenten. De gemeente Westerwolde dient de aanvraag in en wordt daarbij ondersteund door GREK.

Daarnaast was uit de zaal een vraag over de kans om op termijn waterstof als bron van verwarming te kunnen gebruiken. Waterstof lijkt heel gemakkelijk realiseerbaar, maar opwekking middels windstroom heeft een laag rendement (30%) en zal voor 2040 ook zeker niet beschikbaar komen voor huishoudens.

De werkgroep Duurzaam Veelerveen werkt met betrekking tot de verkenning van biogas/groengas samen met de Hanzehogeschool Groningen. Daar werkt men aan een vergister die m.b.v. toevoeging van waterstof een groengas zonder extra opwaardering kan produceren, maar dat proces is op dit moment nog ongeveer tien keer duurder als biogas uit een monovergister.

Vraag uit het publiek: Thuisopwekking van waterstof met zonnestroom is in Frankrijk al in praktijk gebracht. Antwoord: Hier nog niet als geaccepteerde techniek beschikbaar.

Tijdens de presentatie van de resultaten van het onderzoek werd ingegaan op de kosten voor isolatie van woningen. Isolatie van woningen is immers de eerste stap om de warmtevraag te verminderen. Voor de 115 woningen gebouwd voor 1945 bedraagt de prijs voor isolatie en installatie warmtepomp al dan niet hybride gemiddeld 37.000 euro per woning en voor de 148 woningen na 1945 bedragen de kosten gemiddeld ruim 30.000 euro per woning. Totaal acht miljoen voor alle woningen. Door die isolatie vermindert de energiebehoefte van Veelerveen met 25%. De resterende energie die nodig is kan opgewekt worden door zonnepanelen op daken en een windmolen van 50 meter hoog. De zonnepanelen leveren de meeste energie in de zomer, de windmolen in de winter als juist de vraag naar warmte hoog is.

Uit de zaal werd gevraagd naar de mogelijkheden van houtstook door individuele huishoudens. In het antwoord werd er op gewezen dat houtkachels mogelijk ook tot toename van fijnstof kan leiden.

Een raadslid oppert dat de opwekking van biogas weleens weer rendabel zou kunnen worden door de recente prijsstijging van aardgas. Er werd geantwoord dat de prijs heel snel kan stijgen maar ook weer heel snel kan dalen.

Een raadslid vroeg naar de terugverdientermijn/exploitatiemodel voor een dergelijke investering? Sam van der Meij van GREK antwoordt dat die vraag heel moeilijk te beantwoorden is. Er zijn te veel onzekerheden. Hij noemt de recente prijsontwikkeling van aardgas. Die is nu 50% hoger en dat betekent dus een verhoging van de individuele energierekeningen van 2000 euro per jaar naar meer dan 3000 euro per jaar. Maar een

EPA (Energie Prestatie Advies) adviseur kan dat bij een analyse van de woning voor iedere woning berekenen. In het wijkenergieplan is in hoofdstuk 2 op bladzijde 20 een overzicht opgenomen van de kosten en terugverdientijd van dertien maatregelen die betrekking hebben op het verminderen van je energieverbruik.

Op de vraag van een raadslid of sloop voor sommige woningen niet een betere optie is als vergaande aanpassing/isolatie werd geantwoord dat dit een kwestie is die zoveel mogelijk moet worden vermeden en dat die afweging aan de eigenaar moet worden overgelaten.

Een raadslid stelde dat de RES Westerwolde wat betreft wind niet heeft ingetekend voor oplossingen van de landelijke opgave, dus dat in windmolens van hoger dan 15 meter niet voorzien is. GREK antwoordt dat er wel in de landelijke RES een overmaat is van plannen voor zon. Die energie aan zonneparken en -daken kan alleen na een aanzienlijke netverzwaring van het elektriciteitsnet (nationaal) gerealiseerd worden. Dat zal tot een investering van 100 miljard leiden.

De werkgroep Duurzaam Veelerveen roept de gemeenteraadsleden op om toch vooral na te gaan denken over aanpassing van beleid rond windmolens om plaatsing van dorpswindmolens 50 meter hoogte mogelijk te maken.

Een raadslid vraagt of een initiatief zoals in Veelerveen niet meer kans van slagen heeft als dat groter wordt aangepakt. Antwoord: lokale initiatieven zijn prima maar ook goed voorbeeld voor heel Westerwolde. Voorbeeld: groen gas is voor alleen Veelerveen niet mogelijk maar de gemeente zou na kunnen denken over toepassing in een groter gebied dan Veelerveen en Westerwolde.

Michel Zuidgeest antwoordt na een vraag uit de zaal dat de werkgroep Duurzaam Veelerveen het meest actief is vergeleken met andere dorpen in Westerwolde. De inbreng van de werkgroep Duurzaam Veelerveen wordt zeker in de aanvraag van de gemeente in het kader van de Proeftuin Aardgasvrije wijken meegenomen.

Een inwoner vraagt waarom niet eenvoudig certificaten voor duurzame energie worden gekocht. Dan zijn we duurzaam en hoeven we zelf niets te doen. Antwoord: dat kan inderdaad maar transport van gas en elektriciteit over grotere afstanden geeft ook grote verliezen en is een belasting voor de netwerken. Lokaal opwekken en lokaal verbruiken is de meest verstandige benadering.

Een raadslid vraagt: Met de nadruk op zelfvoorzienigheid is terug levering van elektriciteit aan het net dus zonde. Is nagedacht over opslag? Dat is zo. Dat kan met batterijen maar dan alleen kortcyclisch; je kunt het niet heel lang opslaan. Beter is om het aan de buurman te leveren. Energiemakelaar lijkt voor de hand te liggen, maar voor Veelerveen nu niet mogelijk en ook regel(wet) technisch is het niet mogelijk.

Vraag uit het publiek; de grafiek met het 'badkuipmodel' energieverbruik is nog niet geënt op de toename van de elektriciteitstoename door elektrisch rijden en de vraag voor warmtepompen e.d. Antwoord: alles is berekend in kWh en dan maakt het niet zoveel uit.

De wethouder spreekt zijn waardering uit over het gedegen werk dat de werkgroep en GREK hebben verricht . Hij ziet de noodzaak voor een grote inspanning om woningen te isoleren en heeft, samen met de gemeente Oldambt, een brief gestuurd naar Den Haag met een verzoek om meer geld daarvoor in Noordoost Groningen beschikbaar te stellen..

De werkgroep Duurzaam Veelerveen is heel blij met de grote opkomst en de inbreng vanuit de zaal. De werkgroep roept de aanwezige politici op om vooral contact te houden en bedankt tot slot Jantine Koppert en Sam van der Meij voor hun (uiteraard bijzonder gewaardeerde) inbreng in het gehele proces.

Ap de Wit.